

KURUMLARIN SERMAYE ARTIRIMINDA İNDİRİM UYGULAMASI

ABATEMENT OF TAXES IN THE PROCESS OF CAPITAL RAISE

Mehmet Gökhan KARATAŞ*

Belma KARATAŞ**

Öz

Şirketler, kuruluş aşamalarında sahip oldukları sermayeyi bir takım sebeplerle artırmaya ihtiyaç duyarlar. Şirketlerin ortak ve yöneticilerinden ayrı bir kişiliğe sahip olması, ihtiyaç duyulan kaynağın sağlanması ve işletmeye aktarılması hususunda bazı yasal düzenlemelerin yapılmasını zorunu kılmaktadır. Nitekim sermaye artırımını ilgili düzenlemeler 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 456 ila 475'inci maddeleri arasında yapılmıştır. Ayrıca; sermaye artırımını ilgili olarak 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10'uncu maddesine yeni bir indirim mekanizması olan (i) bendi eklenmiştir. Söz konusu bende göre kurumlar; 01.07.2015 tarihinden itibaren nakdi sermaye artırımında bulunmaları halinde arttırdıkları sermaye tutarı üzerinden hesapladıkları faizleri kurumlar vergisi beyannamesinde gösterilen kurum kazancından mahsup edebilecekleri gibi

ABSTRACT

Corporations demand to raise the par value of their existing shares because of several reasons. Due to the very different identity of corporations from their share holders and executives, some legislative regulations must be made to finance the required resource and transfer it to the corporation. Accordingly, the regulations concerning capital raise are made in Turkish Commercial Law Article 456-475.

Besides, clause (i), that is a new application of abatement of taxes, is added to the Turkish Corporation Law Article 10. According to the clause corporations can either deduct the amount of interests calculated upon the capital from the company profit depicted in declaration or transfer the abated amount in the event of insufficient tax base if they raise capital as af 01.07.2015. The regulation aims to improve capital structure of

* Vergi Müfettişi

** E. Vergi Müfettişi

M.G.T.: 11.04.2016 / M.K.T.: 27.05.2016

matrahın yetersiz olması halinde indirim tutarı sonraki dönemlere devredebilecektir. Yapılan düzenleme, sermaye şirketlerinin sermaye yapısını güçlendirmeyi hedeflediği gibi sermaye şirketlerinin kredi kullanımlarını azaltarak nakdi sermaye artırımında bulunmalarını teşvik etmektedir.

Bu çalışmamızda sermaye ve sermaye artırım kavramları açıklandıktan sonra kurumların nakdi sermaye artırımında yararlanabilecekleri indirim uygulaması ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sermaye Artırımı, Nakdi Sermaye, Vergi Avantajı, İndirim, Matrah

corporations and fosters corporations to raise capital by decreasing the amount of credits used. In this article the terms capital and capital raise will be explained in the first place. Then application of abatement that can be benefited in the process of capital raise will be mentioned.

Key Words: Capital Raise, Cash Capital, Tax Advantage

1- GİRİŞ

Sermaye kavramı, ekonomi, hukuk ve muhasebe bilimleri bakımından farklı anlamlar taşımaktadır. Ekonomi biliminde sermaye, emeğin verimliliğini artıran ve önceden üretilmiş olan üretim araçlarıdır. Hukukî açıdan sermaye, bir ticarî işletmenin ya da ortaklığın amacına ulaşması için söz konusu işletme ya da ortaklığa tahsis edilen maddi ya da gayri maddi malvarlığı unsurları ile parayla ölçülebilen değerlerin tümüdür. Muhasebe bilimi açısından ise sermaye, “esas sermaye” ve “öz sermaye” olarak iki farklı kavram olarak ele alınmakta olup, esas sermaye bir işe tahsis olunan paranın ya da parayla ölçülebilen değerlerin toplamını ifade ederken, öz kaynak ise daha geniş bir kavram olup, işletme sahibinin işletmeye yaptığı yatırımların toplamını ifade etmektedir.¹

Diğer bir deyişle sermaye, işletmeye ait varlıklar ile işletmeye gelen yabancı kaynaklar (borçlar) arasındaki farkı yani öz kaynakları ifade eder. Sermayenin bir bölümünü oluşturan “maddi varlıklar” genelde “maddi sermaye” olarak da tanımlanabilir. Maddi varlıkları oluşturan başlıca öğeler şunlardır: İşletmenin üzerinde kurulduğu arazi, işletmenin sahip olduğu doğal kaynaklar, binalar, ambarlar, depolar, yollar, atölye, laboratuvar, makine, aletler, donanımlar, taşıt araçları, hammaddeler, yardımcı maddeler, işletme malzemeleri, mamuller, yarı mamuller ve işletmenin sahip olduğu nakit veya para tutarı gibi. Sermayenin diğer bölümünü oluşturan “gayri maddi varlıklar” ise, genellikle “maddi olmayan” veya “gayri maddi sermaye” olarak da düşünülebilir. Gayri maddi varlıklar ise, elle tutulup gözle görülmesi olanaklı olmayan teknik bilgi (know-how), lisans ve patent hakları, markalar (alameti farikalar) iştirakler ve imtiyazlar gibi öğelerden oluşur.²

İşletmelerin yaşamlarını sürdürebilmeleri için güçlü bir sermayeye sahip olmaları ve sahip oldukları mevcut sermayenin fiziki ve nominal olarak daha da güçlü kılmalarına bağlıdır. Bu sebeple işletmeler dört tür amaçla sermaye artırma yoluna gitmektedirler. Bunlar; mevcut sermaye yapısını güçlü kılmak, artan iş hacmini karşılamak, yasal sermaye tabanını karşılamak ve benzeri fonları sermayeye dönüştürmektir.³

¹ Nuraydın Topçu, Vedat Demirkol, Sermaye Şirketlerinde Sermaye Artırım İşlemleri ve Muhasebeleştirilmesi, <http://www.mufad.org.tr/journal/attachments/article/791/8.pdf>, Erişim Tarihi: 25 Nisan 2015

² http://www.ekodialog.com/isletme_ekonomisi/temel_kavramlar.html; Erişim Tarihi: 25 Nisan 2015

³ Nuraydın Topçu, Vedat Demirkol, a.g.m.

Bilindiği üzere KVK'nın "Kabul Edilmeyen İndirimler" başlıklı 11'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinde öz sermaye üzerinden ödenen veya hesaplanan faizlerin kurum kazancının tespitinde indirim olarak dikkate alınamayacağı belirtilmiştir. Ancak yasa koyucu KVK'nın 10'uncu maddesine (ı) bendini ekleyerek ortakların nakit olarak karşıladıkları sermaye tutarları için hesaplayacakları faizin belirlenmiş bir kısmını beyanname üzerinde vergi matrahından indirim imkanı⁴ sağlayarak işletmeleri nakit sermaye artırımına yönlendirip işletmelerin daha güçlü ve daha rekabet edebilir hale gelmesini amaçlamaktadır.

Ancak; Kanun metninde sadece nakit sermaye artışları diğer indirim kapsamına alınmıştır. Geçmiş yıl karlarının sermayeye eklenmesi ya da ayın olarak yapılan sermaye artışları kapsam dışında tutulmuştur. Ayrıca 6637 sayılı Kanunun 26'ncı maddesine göre söz konusu diğer indirim uygulaması 01.07.2015 tarihinde yürürlüğe girdiği için bu tarihten önce sermaye artırımında bulunanlar, artırılan sermaye tutarı üzerinden hesaplanan faizi kurumlar vergisi matrahından indiremeyeceklerdir.⁵

2- SERMAYE KAVRAMI

Ekonomi bilimi açısından sermaye, doğada serbest biçimde bulunmayan fakat insan tarafından üretilmiş üretim araçları, işletme bilimi açısından, işletmenin amacına ve üretim faaliyetlerine uygun olarak toplanmış maddi ve gayri maddi varlıkların tümü, muhasebe ve finansman disiplinlerine göre ise işletme sahip ya da ortaklarının işletmeye getirdikleri ve üzerinde bizzat hak sahibi oldukları öz-kaynaklar olarak tanımlanmaktadır.⁶

Öz sermaye (öz kaynaklar), işletme sahip veya sahiplerinin işletme kişiliğinin aktifleri üzerindeki toplam haklarının parasal ifadesidir. Öz sermaye, işletme sahip ya da sahiplerinin işletmeye sermaye olarak verdiği değerler ile işletme çalışmaları sonucu sağlanan ve henüz işletmeden çekilmemiş, o dönem kârı (zarar eksi) dağıtılmamış önceki dönem kârları (önceki dönem zararları eksi) ve önceki dönem kârlarından ayrılan yedekler ile sermaye yedekleri vb. kaynaklardır.⁷

3- SERMAYE ARTIRIMI

Kurumlar, sermaye yapılarını güçlendirmek, yatırımlarına kaynak sağlamak, faaliyetlerini karşılamak üzere nakit ihtiyacını karşılamak gibi nedenlerle sermayelerini artırmak yoluna giderler. Sermaye, ortaklar tarafından nakit olarak artırılacağı gibi enflasyon düzeltme olumlu farklarının, geçmiş yıl kârlarının, olağanüstü ihtiyatların, iştirak hissesi satış kârlarının sermayeye ilave edilmesi ile de gerçekleşebilir.

Türk Ticaret Kanunu ise üç farklı sermaye artırım yöntemi belirlemiştir. Bunlar; sermaye taahhüt yoluyla artırım, iç kaynaklardan sermaye artırım ve şarta bağlı sermaye artırımdır.

- Sermaye Taahhüdü Yoluyla Sermaye Artırımı: Şirketlerin dış kaynaklardan sağladıkları kaynak karşılığı hisse senedi çıkararak yaptıkları sermaye artırım yöntemidir.

⁴ <http://www.vmhk.org.tr/nakdi-sermaye-artirimlarina-iliskin-kurumlar-vergisi-kanununda-yer-alan-yeni-indirim-uygulamasi/>; Erişim Tarihi: 05 Şubat 2016

⁵ http://www.cozumdenetim.com.tr/index.php/tr/sirkuler/item/download/181_9b4f098d506f9d222f9fd15cf02edd4f; Erişim Tarihi: 05/02/2016

⁶ http://www.ekodialog.com/isletme_ekonomisi/temel_kavramlar.html; Erişim Tarihi: 10 Haziran 2015.

⁷ Orhan Sevilengül, Genel Muhasebe, Gazi Kitabevi, Ankara, 2009, s.583.

- **İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı:** Şirketlerin emisyon primi, yeniden değerlendirme artışı, duran varlık satış karları gibi iç kaynakların sermayeye eklenmesi suretiyle sermaye artırması yöntemidir.
- **Şarta Bağlı Sermaye Artırımı:** Genel kurul, yeni çıkarılan tahviller veya benzeri borçlanma araçları nedeniyle, şirketten veya topluluk şirketlerinden alacaklı olanlara veya çalışanlara, esas sözleşmede değiştirme veya alım haklarını kullanmak yoluyla yeni payları edinmek hakkı sağlamak suretiyle, sermayenin şarta bağlı artırılması yöntemidir.

4- NAKDİ SERMAYE ARTIRIMI HALİNDE İNDİRİM UYGULAMASI

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Diğer İndirimler" başlıklı 10'uncu maddesine (1) bendi eklenerek, nakdi sermaye artırımında bulunan kurumların nakdi sermaye artırımları üzerinden hesaplayacakları indirim tutarını kurumlar vergisi matrahından indirebilme imkânı getirilmiştir. İndirim; hesap dönemi sonunda kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde yapılacak indirime ilişkin muhasebe kayıtları ise nazım hesaplar üzerinden takip edilebilecektir. Söz konusu bent hükmü aşağıdaki gibidir.

"(6637 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle eklenen bent. Yürürlük; 1.07.2015) 1) Finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri hariç olmak üzere sermaye şirketlerinin ilgili hesap dönemi içinde, ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi sermaye artışları veya yeni kurulan sermaye şirketlerinde ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı üzerinden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından indirimden yararlanılan yıl için en son açıklanan "Bankalarca açılan TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı" dikkate alınarak, ilgili hesap döneminin sonuna kadar hesaplanan tutarın %50'si.

Bu indirimden, sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap döneminden itibaren başlamak üzere izleyen her bir dönem için ayrı ayrı yararlanılır. Sonraki dönemlerde sermaye azaltımı yapılması hâlinde azaltılan sermaye tutarı indirim hesaplamasında dikkate alınmaz.

Bu bent hükümlerine göre hesaplanacak indirim tutarı, nakdi sermayenin ödendiği ay kesri tam ay sayılmak suretiyle hesap döneminin kalan ay süresi kadar hesaplanır. Matrahın yetersiz olması nedeniyle ilgili dönemde indirim konusu yapılamayan tutarlar, sonraki hesap dönemlerine devreder. Bu bendin uygulanmasında sermaye şirketlerine nakit dışındaki varlık devirlerinden kaynaklananlar dâhil olmak üzere, sermaye şirketlerinin birleşme, devir ve bölünme işlemlerine taraf olmalarından veya bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden kaynaklanan ya da ortaklar veya bu Kanunun 12 nci maddesi kapsamında ortaklarla ilişkili olan kişilerce kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilen sermaye artırımları, indirim hesaplamasında dikkate alınmaz.

Bu bentte yer alan oranı, şirketlerin aktif büyüklükleri, ortaklarının hukuki niteliği, çalışan personel sayıları ve yıllık net satış hasılatlarına göre veya sermayenin kullanıldığı yatırımdan elde edilen gelirlerin kurumun esas faaliyeti kapsamında olmayan faiz, kâr payı, kira, lisans ücreti, menkul kıymet satış geliri gibi pasif nitelikli gelirlerden oluşmasına göre ya da sermayenin kullanıldığı yatırımların teşvik belgeli olup olmadığına veyahut makine ve teçhizat veya arsa ve arazi yatırımları için sermayenin kullanıldığı alanlar itibarıyla ya da bölgeler, sektörler ve iş kolları itibarıyla ayrı ayrı sınıflara kadar indirmeye veya %100'e kadar artırmaya; halka açık sermaye şirketleri için halka açıklık oranına göre %150'ye kadar farklı uygulamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir."

30.06.2015 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 26.06.2015 tarih ve 2015/7910 sayılı Kararnamenin Eki Kararla⁸ Bakanlar Kurulu kendisine verilen yetkiyi kullanarak indirim oranlarını mükellefler için farklılaştırmıştır. Kararın yürürlük tarihi 01.07.2015’dir. Söz konusu karar hükmü aşağıdaki gibidir.

“MADDE 1- (1) 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi uyarınca uygulanacak indirim oranı %50 olarak belirlenmiştir.

(2) Birinci fıkrafta belirlenen orana;

a) Payları borsada işlem gören halka açık sermaye şirketlerinden, indirimden yararlanılan yılın son günü itibarıyla, Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. nezdinde borsada işlem görebilir nitelikte pay olarak izlenen payların nominal tutarının ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermayeye oranı;

1) %50 ve daha az olanlar için 25 puan,

2) %50’nin üzerinde olanlar için 50 puan,

b) Nakdi olarak artırılan sermayenin, yatırım teşvik belgeli üretim ve sanayi tesisleri ile bu tesislere ait makine ve teçhizat yatırımlarında ve/veya bu tesislerin inşasına tahsis edilen arsa ve arazi yatırımlarında kullanılması durumunda, yatırım teşvik belgesinde yer alan sabit yatırım tutarı ile sınırlı olmak üzere 25 puan,

ilave edilmek suretiyle söz konusu indirim uygulanır.

(3) 5520 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi uyarınca uygulanacak indirim oranı;

a) Gelirlerinin %25 veya fazlası şirket faaliyeti ile orantılı sermaye, organizasyon ve personel istihdamı suretiyle yürütülen ticarî, ziraî veya serbest meslek faaliyeti dışındaki faiz, kâr payı, kira, lisans ücreti, menkul kıymet satış geliri gibi pasif nitelikli gelirlerden oluşan sermaye şirketleri için %0,

b) Aktif toplamının %50 veya daha fazlası bağlı menkul kıymetler, bağlı ortaklıklar ve iştirak paylarından oluşan sermaye şirketleri için %0,

c) Artırılan nakdi sermayenin başka şirketlere sermaye olarak konulan veya kredi olarak kullandırılan kısmına tekabül eden tutarla sınırlı olmak üzere %0,

ç) Arsa ve arazi yatırımı yapan sermaye şirketlerinde arsa ve arazi yatırımına tekabül eden tutarla sınırlı olmak üzere %0,

d) 9/3/2015 tarihinden, 5520 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinin yürürlüğe girdiği 1/7/2015 tarihine kadar olan dönemde, sermaye azaltımına gidilmiş olması halinde, azaltılan sermaye tutarına tekabül eden tutarla sınırlı olmak üzere %0, olarak uygulanır.

(4) Finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri, 5520 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde düzenlenen indirimden yararlanamaz.

(5) Sermaye şirketlerine nakit dışındaki varlık devirlerinden kaynaklananlar dâhil olmak üzere, sermaye şirketlerinin birleşme, devir ve bölünme işlemlerine taraf olmalarından veya bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden kaynaklanan ya da ortaklar veya 5520 sayılı Kanunun 12 nci maddesi kapsamında ortaklarla ilişkili kişilerce kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilen sermaye artırımları indirim hesaplamasında dikkate alınmaz.

⁸ <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/06/20150630-14-1.pdf> tarihi:10/06/2015; Erişim Tarihi:09 Şubat 2015

MADDE 2- (1) Bu Karar 1/7/2015 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Karar hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.”

Şirketlerin 01/07/2015 tarihi itibarıyla yapacakları nakit sermaye artırımları nedeniyle yararlanacakları indirim için gerekli koşullar bent hükmü göz önünde bulundurularak aşağıdaki şekilde özetlenebilir.

- 1- İndirimden finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri hariç olmak üzere sermaye şirketleri yararlanabilecektir. Dolayısıyla finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet göstermeyen ve kamu iktisadi teşebbüsü olmayan limited, anonim sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler ve SPK'nın düzenlemesine ve denetimine tabi fonlar ile bu fonlara benzer yabancı fonlar söz konusu indirimden yararlanabileceklerdir.
- 2- Finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar, kamu iktisadi teşebbüsleri, iş ortaklıkları, kooperatifler, dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler (sermaye şirketi niteliğinde olanlar hariç), yabancı devletlere, yabancı kamu idare ve kuruluşlarına ait veya bağlı (sermaye şirketi niteliğinde olanlar hariç) ticari, sinai ve zirai işletmeler söz konusu indirim uygulamasından yararlanamayacaklardır.
- 3- İndirime sadece sermaye şirketlerinin ilgili hesap dönemi içinde, ticaret siciline tescil ettirdikleri ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi sermaye artırımları ile yeni kurulan sermaye şirketlerinde ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı konu edilecektir. Dolayısıyla nakdi sermaye artışlarının ödenmiş veya çıkarılmış olan kısmı üzerinden, yeni kurulan sermaye şirketlerinde ise ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı üzerinden indirim hesaplanacaktır.
- 4- Düzenlemenin yürürlük tarihi 01/07/2015 olduğundan indirimden bu tarihten sonra ticaret siciline tescil edilmiş nakdi sermaye artırımları yararlanabilecektir.
- 5- Artırılan nakdi sermaye tutarı üzerinden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından indirimden yararlanılan yıl için en son açıklanan “Bankalarca açılan TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı” dikkate alınarak hesaplama yapılacak ve bulunan tutarın yarısı (%50) indirim olarak dikkate alınacaktır.

- Faiz Tutarının Hesaplanması:

İndirim tutarı, nakdi sermayenin ödendiği ay kesri tam ay sayılmak suretiyle hesap döneminin kalan ay süresi kadar hesaplanacaktır. Örneğin 01.10.2015 tarihinde nakdi sermaye ödenmiş ise 3 ay üzerinden hesaplanacak faiz tutarı indirime tabi tutulacaktır.

Örnek: ABC A.Ş. 01.10.2015 tarihinde 2.000.000 TL sermaye artırım kararı almış ve 02.11.2015 tarihinde karar tescil edilmiş ve nakdi sermaye artışı gerçekleştirilmiştir. İndirim tutarı ne kadar olacaktır. (Faiz oranının %12 olduğu varsayılmıştır.)

Cevap: 2015 hesap dönemi için Kasım-Aralık olmak üzere 2 ay üzerinden %12 oranında faiz hesaplanacaktır. $(2.000.000 \times 12 \times 2) / (12 \times 100) = 40.000$ TL faiz hesaplanacaktır. Hesaplanan faizin %50'si indirilebileceği için kurumlar vergisi matrahından $40.000 / 2 = 20.000$ TL diğer indirim olarak düşülecektir.

- 1- İndirimden, sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap döneminden itibaren başlamak üzere ilgili yıla ait faiz oranına göre yeniden hesaplamak suretiyle izleyen her bir dönem için ayrı ayrı yararlanılır. Şirketler ilgili yıldaki faiz oranına göre hesaplayacakları tutarı her yıl beyanname üzerinde indirecektir. Örneğin 01.11.2015 tarihinde tescil edilen nakdi sermaye artırımını için 2015 döneminde kıst dönem faiz

- tutarının, 2016 ve ilerleyen dönemlerde ise hesaplayacakları faiz tutarının tamamının %50'sini indirilebilecektir. Görüldüğü üzere, kanun koyucu indirimden yararlanmayı herhangi bir süre sınırına bağlamamıştır.
- 2- Bakanlar Kurulu kararıyla, payları borsada işlem gören halka açık sermaye şirketleri için indirim oranı farklılaştırılmıştır. Yapılan düzenlemeye göre, indirim oranı, payları borsada işlem gören halka açık sermaye şirketlerinden, indirimin uygulanacağı yılın son günü itibarıyla, halka açıklık oranı; %50'den az olanlar için genel orana 25 puan ilave edilerek %75, %50'nin üzerinde olanlar için genel orana 50 puan ilave edilerek %100 olarak uygulanacaktır.⁹
  - 3- İndirimden sadece nakit olarak yapılan sermaye artırımları yararlanır. Sermaye şirketlerine nakit dışındaki varlık devirlerinden kaynaklananlar dâhil, sermaye şirketlerinin birleşme, devir ve bölünme işlemleri sonucu gerçekleşen sermaye artırımları, bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden kaynaklanan ya da ortaklar veya bu Kanun'un 12'nci maddesi kapsamında ortaklarla ilişkili olan kişilerce kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilen sermaye artırımları indirim tutarının hesaplanmasında dikkate alınmaz.
  - 4- Nakit artırılan sermayenin, yatırım teşvik belgeli üretim ve sanayi tesisleri ile bu tesislere ait makine ve teçhizat yatırımlarında ve/veya bu yatırımların inşasına tahsis edilen arsa ve arazi yatırımlarında kullanılması durumunda, teşvik belgesinde yer alan sabit yatırım tutarıyla sınırlı olmak üzere, genel orana 25 puan ilave edilecektir. Dolayısıyla bu durumda indirim oranı %75 olacaktır.¹⁰
  - 5- Gelirlerinin %25 veya fazlası şirket faaliyeti ile orantılı sermaye, organizasyon ve personel istihdamı suretiyle yürütülen ticari, zirai veya serbest meslek faaliyeti dışındaki faiz, kâr payı, kira, lisans ücreti, menkul kıymet satış geliri gibi pasif nitelikli gelirlerden oluşan sermaye şirketleri, aktif toplamının %50 veya daha fazlası bağlı menkul kıymetler, bağlı ortaklıklar ve iştirak paylarından oluşan sermaye şirketleri, artırılan nakdi sermayenin başka şirketlere sermaye olarak konulan veya kredi olarak kullandırılan kısmı, arsa ve arazi yatırımı yapan sermaye şirketlerinde arsa ve arazi yatırımına tekabül eden kısım ile 09.03.2015 tarihinden 01.07.2015 tarihine kadar olan dönemde, sermaye azaltımına gidilmiş olması halinde, 01.07.2015 tarihinden sonra artırılan sermaye tutarının azaltılan sermaye tutarına tekabül eden kısmı için indirim oranı **sıfır** olarak uygulanacaktır.¹¹
  - 6- İndirimden yararlanabilmek için nakdi sermaye artırımının ödenmesi şart olduğundan indirim tutarı, nakdi sermayenin ödendiği ay kesri tam ay sayılmak suretiyle hesap döneminin kalan ay süresi kadar hesaplanır. 2015-Temmuz ayında nakdi sermaye artışının ödendiğini varsayarsak Temmuz ayı tam ay sayılmak suretiyle hesap döneminin kalan ay süresi kadar indirim hesaplanır. Diğer yıllarda ise ortalama faiz oranı tutarında indirim hesaplanır.
  - 7- Matrahın yetersiz olması nedeniyle ilgili dönemde indirim konusu yapılamayan tutarlar, sonraki hesap dönemlerine devreder. Devreden tutar dolayısıyla bir hak kaybı söz konusu değildir. Kanun koyucu burada herhangi bir yeniden değerlendirme hükmü getirmemiştir. Konuyu bir örnek ile açıklayacak olursak;

⁹ http://www.mesaymm.com.tr/2015_32_Nakit_sermaye_artirimlari_BKK-bilgi-284.aspx; Erişim Tarihi:09 Şubat 2015

¹⁰ http://www.mesaymm.com.tr/2015_32_Nakit_sermaye_artirimlari_BKK-bilgi-284.aspx; Erişim Tarihi:09 Şubat 2015

¹¹ http://www.mesaymm.com.tr/2015_32_Nakit_sermaye_artirimlari_BKK-bilgi-284.aspx; Erişim Tarihi:09 Şubat 2015

Örnek: ABC A.Ş. 01.10.2015 tarihinde 2.000.000 TL sermaye artırım kararı almış ve 02.11.2015 tarihinde karar tescil edilmiş ve nakdi sermaye artışı gerçekleştirilmiştir. 2015 yılında 5.000 TL zarar beyan eden ABC A.Ş.'nin 2016 yılında 500.000 kâr (indirime esas tutar) beyan etmiştir. 2016 yılında indirim tutarı ne kadar olacaktır? (Faiz oranının 2015 için %12 2016 için %15 olduğu varsayılmıştır.)

Cevap: 2015 hesap dönemi için Kasım-Aralık olmak üzere 2 ay üzerinden %12 oranında faiz hesaplanacaktır. $(2.000.000 \times 12 \times 2) / (12 \times 100) = 40.000$ TL faiz hesaplanacaktır. Hesaplanan faizin %50 si indirilebileceği için kurumlar vergisi matrahından $40.000 / 2 = 20.000$ TL diğer indirim olarak düşülecektir. Ancak 2015 yılında zarar beyan edildiği için 20.000 TL tutarındaki diğer indirim sonraki döneme devredecektir.

2016 hesap dönemi için Ocak-Aralık olmak üzere 12 ay üzerinden %15 oranında faiz hesaplanacaktır. $(2.000.000 \times 15 \times 12) / (12 \times 100) = 300.000$ TL faiz hesaplanacaktır. Hesaplanan faizin %50'si indirilebileceği için kurumlar vergisi matrahından $300.000 / 2 = 150.000$ TL diğer indirim olarak düşülecektir.

2015 hesap döneminde matrah yetersizliği nedeniyle indirilemeyen diğer indirim tutarı (20.000 TL) 2016 hesap döneminde yeterli matrah bulunması halinde bu dönem de indirilebilecektir. Sonuç olarak 2016 hesap dönemi için toplam indirim tutarı $20.000 + 150.000 = 170.000$ TL olacaktır.

- 1- Sonraki dönemlerde sermaye azaltımı yapılması hâlinde ise azaltılan sermaye tutarı indirim tutarının hesaplanmasında dikkate alınmayacak ve kalan sermaye tutarı üzerinden indirim hesaplanmaya devam edilecektir. Dolayısıyla azaltılan sermaye tutarı, arttırılan sermaye tutarına eşit ya da daha fazla ise, sermaye azaltımının yapıldığı dönemden itibaren indirim hesaplanmayacak, ancak azaltılan sermaye tutarı, arttırılan sermaye tutarından küçük ise net arttırılan tutar üzerinden indirim hesaplanacaktır.
- 2- İndirim tutarının hesaplanmasında TCMB tarafından yararlanılan yıl için en son açıklanan ticari krediler faiz oranı dikkate alınacağından geçici vergi dönemlerinden sadece dördüncü geçici vergilendirme dönemi itibarıyla bu indirimden yararlanılması mümkün bulunmaktadır. Öte yandan, kazancın yetersiz olması nedeniyle ilgili hesap döneminde indirim konusu yapılamayan tutarlar, izleyen hesap dönemine ilişkin geçici vergilendirme dönemlerine ait geçici vergi matrahlarının tespitinde indirim konusu yapılabilecektir.¹²
- 3- Kendilerine özel hesap dönemi tayin edilmiş olan sermaye şirketleri, şartların sağlanması kaydıyla, hesap dönemlerinin sona erdiği ay itibarıyla TCMB tarafından en son açıklanan ticari krediler faiz oranını dikkate alarak indirimden yararlanabileceklerdir.¹³
- 4- İndirimden faydalanmak isteyen sermaye şirketlerinin, taahhüt edilen sermaye artırım tutarının nakit olarak şirketin banka hesabına fiilen yatırıldığına ilişkin olarak bu işlemleri içeren ve ilgili banka şubesi tarafından onaylanmış banka hesap özeti kağıt ortamında veya elektronik ortamda ilgili dönem kurumlar vergisi beyannamesi verme süresi içerisinde kurumlar vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairelerine ibraz etmeleri gerekmektedir. Ayrıca, Tebliğde yapılan açıklamalar çerçevesinde indirimden faydalanmak isteyen sermaye şirketlerinin, nakdi olarak arttırdıkları sermaye ile indirime konu edecekleri tutara ilişkin bilgileri, kurumlar vergisi beyannamesi ekinde bildirmeleri gerekmektedir.¹⁴

¹² <http://www.gib.gov.tr>, 9 Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği, Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2016.

¹³ <http://www.gib.gov.tr>, 9 Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği, Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2016.

¹⁴ <http://www.gib.gov.tr>, 9 Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği, Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2016.

5- SONUÇ

6637 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un sekizinci maddesiyle 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun Diğer İndirimler başlıklı onuncu maddesi birinci fıkrasına eklenen ı bendinde yer alan düzenleme ile nakdi sermaye artışına giden kurumlar vergisi mükelleflerine belirli şartlar altında (*makalemizin önceki bölümlerinde bu indirimin koşulları hakkında bilgi verilmiştir*), artırdıkları sermaye miktarı üzerinden hesaplanan faiz tutarının yarısını kurumlar vergisi matrahından diğer indirim olarak mahsup etme hakkı tanınmaktadır. Kanun metninden de anlaşıldığı üzere sadece nakdi sermaye artışları diğer indirim kapsamına alınmıştır. Geçmiş yıl karlarının sermaye eklenmesi ya da ayın olarak yapılan sermaye artışları söz konusu düzenleme kapsamına alınmamıştır. Ayrıca söz konusu indirim uygulaması 01.07.2015 tarihinde yürürlüğe gireceği için bu tarihten önce sermaye artırımında bulunanlar artırdıkları sermaye tutarı üzerinden hesapladıkları faizleri kurumlar vergisi matrahından indiremeyeceklerdir. Sonuç olarak, söz konusu düzenleme vergi avantajı sağlayarak şirketleri nakdi sermaye artışına teşvik ederek hem kredi kullanımlarını azaltacak hem de uzun süreli ve istikrarlı bir finansman elde etmeleri ve sermaye yapılarını güçlendirmeleri açısından olanak sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu,
- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu,
- 9 Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği,
- SEVİLENGÜL, O. (2009), Genel Muhasebe, Gazi Kitabevi, Ankara.
- TOPÇU N., DEMİRKOL V. (2015), Sermaye Şirketlerinde Sermaye Artırım İşlemleri ve Muhasebeleştirilmesi, <http://www.mufad.org.tr/journal/attachments/article/791/8.pdf>, Erişim Tarihi: 25 Nisan 2015,
- http://www.ekodialog.com/isletme_ekonomisi/temel_kavramlar.html; Erişim Tarihi: 25 Nisan 2015,
- <http://www.vmhk.org.tr/nakdi-sermaye-artirimlarina-iliskin-kurumlar-vergisi-kanununda-yer-alan-yeni-indirim-uygulamasi/>; Erişim Tarihi: 05 Şubat 2016,
- http://www.cozumdenetim.com.tr/index.php/tr/sirkuler/item/download/181_9b4f098d506f9d222f9fd15cf02edd4f; Erişim Tarihi: 05 Şubat 2016,
- <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/06/20150630-14-1.pdf>, Erişim Tarihi: 10/06/2015,
- http://www.mesaymm.com.tr/2015_32_Nakit_sermaye_artirimlari_BKK-bilgi-284.aspx; Erişim Tarihi: 09 Şubat 2015,
- <http://www.gib.gov.tr>